

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką, nustatymo“

[COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD)]

(2017/C 034/18)

Pranešėja: **Reine-Claude MADER**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2016 6 22 Taryba, 2016 7 11
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis [COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD)]
Atsakingas skyrius	Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius
Priimta skyriuje	2016 10 4
Priimta plenarinėje sesijoje	2016 10 19
Plenarinė sesija Nr.	520
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	223/2/4

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK teigiamai vertina tai, kad Komisija atsižvelgė į vartotojų bei indėlininkų interesus ir suteikė pagalbą jų organizacijoms. Iš tiesų jis mano, kad finansinėms paslaugoms reikia skirti ypatingą dėmesį, nes specialiai nepasirengusiems asmenims sunku perprasti jų techninius ypatumus, o su jomis susiję uždaviniai yra svarbūs.

1.2. Komitetas remia iniciatyvą, kurios imtasi įgyvendinant 2011 m. pabaigoje Komisijos pradėtą bandomąjį projektą, kurio tikslas – paremti galutiniams finansinių paslaugų gavėjams skirtą finansinės kompetencijos centro sukūrimą siekiant sudaryti jiems galimybę dalyvauti kuriant Sąjungos finansinių paslaugų politiką ir susigrąžinti piliečių pasitikėjimą Europos finansų sistema.

1.3. EESRK nurodo, kad abi NVO – *Better Finance* ir *Finance Watch* – atitinka reikalavimus, kad gautų dotacijas veiklai, kurias, skelbdama atvirą kvietimą teikti paraiškias, skiria Europos Komisija, ir kad jų veiksmams 2015 m. iš esmės įvertinti teigiamai.

1.4. Vis dėlto EESRK mano, kad būtų naudinga reikalauti įgyvendinti tam tikras sąlygas.

Teisėtumas

1.5. EESRK primygtinai pabrėžia, kad šių organizacijų teisėtumas turi būti grindžiamas ne tik jų nariais bei valdymu, bet ir veiksmis, kurių imamasi, kad finansų srities teisės aktų ir finansinių priemonių techniniai aspektai taptų suprantami plačiajai visuomenei.

1.6. Todėl EESRK laikosi nuomonės, kad itin daug pastangų turi būti dedama siekiant iš tikrųjų įtraukti galutinius paslaugų gavėjus į minėtų asociacijų darbą. Tai turi būti realiai įgyvendinama užtikrinant *Finance Watch* ir *Better Finance* sudėtį ir valdymą bei taikant atitinkamus darbo metodus.

Finansinis savarankiškumas, skaidrumas ir atskaitomybė

1.7. EESRK teigiamai vertina *Finance Watch* demonstruojamą finansinį skaidrumą⁽¹⁾, tačiau, kita vertus, mano, kad ši asociacija bei organizacija *Better Finance* privalo toliau dėti pastangas siekdamas didesnio finansinio nepriklausomumo, taip pat ir nuo Europos Komisijos, nes nuo to priklauso jų veiksmų patikimumas ir teisėtumas plačiosios visuomenės atžvilgiu.

1.8. EESRK primena, kad nustačius pažeidimų šios asociacijos gali būti finansiškai atskaitingos: Europos Komisijai ir Audito Rūmams suteikti įgaliojimai atlikti ekonominės veiklos vykdytojų, tiesiogiai arba netiesiogiai gavusių dotacijų, dokumentų auditą ir auditą vietoje. OLAF savo ruožtu gali atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kad nustatytų, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų⁽²⁾.

1.9. EESRK palankiai vertina tai, kad finansinis paketas, numatytas ES programai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas, yra daugiametis, nes tai padės užtikrinti paramos gavėjų organizacijų finansinį stabilumą. Pastarosios galės organizuoti savo veiklą ir numatyti savo programą ilgesniam laikotarpiui.

Matomumas plačiojoje visuomenėje

1.10. EESRK nurodo, kad, nepaisant pastangų komunikacijos ir matomumo užtikrinimo srityje, ypač skelbiant straipsnius ekonomikos klausimams skirtuose spaudoje leidiniuose ir organizuojant konferencijas, *Finance Watch* ir *Better Finance* vis dar menkai žinomos plačiajai visuomenei ir nacionalinėms vartotojų organizacijoms, nors jos, beje, turėtų tiesiogiai gauti jų naujienlaiškius.

1.11. Komitetas susipažino su 2011 m. pabaigoje Komisijos pradėto įgyvendinti bandomojo projekto, kurio tikslas – paremti galutiniams finansinių paslaugų gavėjams skirto finansinės kompetencijos centro sukūrimą, *ex post* vertinimo rezultatais⁽³⁾. Jis ragina šias NVO dėti daugiau pastangų siekiant didinti galutinių paslaugų gavėjų ir vartotojų vaidmenį, suinteresuotumą ir informuotumą kuriant Sąjungos finansų sektoriaus politiką.

Specialistų ir paslaugų gavėjų pusiausvyra

1.12. EESRK pripažįsta, kad būtina didinti techninę kompetenciją, kad finansinių paslaugų gavėjai galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti diskusijoje su finansų sektoriaus specialistais. Nuo tokios kompetencijos priklauso susijusių asociacijų veiksmų patikimumas geresnėmis priemonėmis disponuojančio finansų sektoriaus atžvilgiu.

1.13. EESRK aktyviai ragina užtikrinti tinkamą pusiausvyrą, kuri leistų kurti stabilią, tvarią ir ilgalaikius tikslus atitinkančią finansų sistemą.

2. Pasiūlymo dėl reglamento pristatymas⁽⁴⁾

2.1. Pasiūlymu dėl reglamento pratęsiamos nuo 2007 m. įgyvendinamos Europos Komisijos iniciatyvos, kuriomis siekiama atkurti po finansų krizės sumažėjusių vartotojų pasitikėjimą.

⁽¹⁾ Visi *Finance Watch* 2015 m. išteklių: rėmėjų ir fondų lėšos – 32,1 %, mokslinių tyrimų projektų lėšos – 7,4 %, ES dotacijos – 56,4 %, renginių organizavimas – 1,3 %, narių įmokos – 2,7 % Šaltinis <http://www.finance-watch.org/a-propos/gouvernance-et-financement>.

⁽²⁾ Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką, nustatymo 8 straipsnis, 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 248, 2013 9 18, p.1) ir 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/users/151222-staff-working-document_en.pdf

⁽⁴⁾ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką, nustatymo, COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD).

2.2. Komisija siekia, kad būtų geriau atsižvelgiama į vartotojų požiūrį, todėl 2010 m. buvo įsteigta Finansinių paslaugų naudotojų grupė (FPNG), susistemintas vartotojų ir pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimas 2011 m. įsteigtų ekspertų grupių veikloje ir pradėtas įgyvendinti bandomasis projektas, kurio dotacijomis siekiama paremti finansinės kompetencijos centro steigimą.

2.3. Komisijai paskelbus kvietimą teikti paraiškas, dotacijas nuspręsta suteikti dviem ne pelno organizacijoms: 2011 m. Belgijoje įsteigta tarptautinei ne pelno asociacijai *Finance Watch*, kurios uždavinys – atstovauti pilietinės visuomenės interesams finansų sektoriuje, ir nuo 2009 m. keletą kartų perorganizavus anksčiau veikusias Europos investuotojų ir akcininkų federacijas įsteigta organizacijai *Better Finance*, kuri turėjo sukurti privačių investuotojų, indėlininkų ir kitų galutinių paslaugų gavėjų finansinės kompetencijos centrą.

2.4. Šioms organizacijoms buvo skirtos 2012–2015 m. Europos Komisijos dotacijos veiklai. 2012–2014 m. *Finance Watch* buvo suteikta 3,04 mln. EUR, o *Better Finance* – 0,90 mln. EUR per trejus metus. Šios dotacijos sudaro 60 % jų tinkamų finansuoti išlaidų.

2.5. 2015 m. atliktame vertinime padaryta išvada, kad Komisijos nustatyti strateginiai tikslai buvo įgyvendinti, ir pabrėžta, kad reikia patobulinti su vartotojų informavimu susijusius aspektus ir atsižvelgti į jų nuomonę.

2.6. Komisija taip pat pažymi, kad, nepaisant pastangų šioms organizacijoms nepavyko gauti pastovaus ir pakankamo finansavimo iš rėmėjų, nepriklausomų nuo finansų sektoriaus, todėl joms būtina gauti Sąjungos finansavimą savo veiklai tęsti.

2.7. Pasiūlyme dėl reglamento apibrėžta 2017–2020 m. laikotarpio programa, kurią sudaro tokia veikla: tyrimų veikla, informuotumo didinimo veikla, be kita ko, skirta ne specialistų auditorijai, ir veikla, kuria stiprinama paramą gaunančių organizacijų narių sąveiką ir atstovavimo veikla, kuria remiamos tų narių pozicijos ES lygmeniu.

2.8. Šiais tikslais siekiama toliau stiprinti vartotojų ir galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimą kuriant šios srities Sąjungos politiką bei padėti geriau juos informuoti apie finansų sektoriaus reglamentavimo klausimus.

2.9. Didžiausia *Finance Watch* ir *Better Finance* finansavimo suma 2017 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu yra 6 000 000 EUR.

2.10. Dotacijų gavėjai privalės kasmet pateikti įgyvendintų ir būsimų veiksmų aprašymą.

3. Bendrosios ir konkrečios pastabos

3.1. Ištikus finansų krizei, Europos Komisija ir Europos Parlamentas suvokė, kad finansų sektoriaus specialistams ir jų paslaugų gavėjams nevienodai atstovaujama įvairiose institucijose.

3.2. Vadovaudamasi SESV 169 straipsnio 2 dalies b punktu, kuriame nurodyta, kad ji privalo ginti vartotojų interesus ir užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, Europos Komisija siūlo bendrai finansuoti specializuotų finansinių paslaugų asociacijų veiklą.

3.3. EESRK gali tik pritarti šiam įvairiose jo nuomonėse nurodytam tikslui ir pabrėžia, kad visą politiką būtina orientuoti į vartotojus, todėl jų atstovams reikia suteikti atitinkamų priemonių ⁽⁵⁾.

3.4. EESRK tvirtina, kad, *inter alia*, sprendžiant sudėtingus su taupymu ir investavimu susijusius klausimus, reikia įsteigti nuo finansinių institucijų nepriklausomą finansinės kompetencijos centrą, kurio paslaugomis galėtų naudotis žinių finansų srityje neturinčios organizacijos, atstovaujančios vartotojų, indėlininkų ir galutinių paslaugų gavėjų interesams, nes specialiai nepasirengusiems asmenims sunku perprasti jų techninius ypatumus, o su jais susiję uždaviniai yra svarbūs.

⁽⁵⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 89.

- 3.5. Todėl EESRK mano, kad reikia itin atidžiai stebėti, kad nebūtų finansinių ar kitokių ryšių, galinčių turėti neigiamo poveikio šių asociacijų veiklai.
- 3.6. EESRK primygtinai pabrėžia, kad šių organizacijų teisėtumas turi būti grindžiamas ne tik jų nariais bei valdymu, bet ir veiksmis, kurių imamasi, kad finansų srities teisės aktų ir finansinių priemonių techniniai aspektai taptų suprantami plačiajai visuomenei.
- 3.7. EESRK pabrėžia, kad, nepaisant pastangų komunikacijos ir matomumo užtikrinimo srityje, ypač skelbiant straipsnius ekonomikos klausimams skirtuose spaudoje leidiniuose ir organizuojant konferencijas, *Finance Watch* ir *Better Finance* vis dar menkai žinomos plačiajai visuomenei ir nacionalinėms vartotojų organizacijoms, o jos galėtų tiesiogiai gauti jų naujienlaiškius.
- 3.8. Komitetas mano, kad ekspertai turi ne pakeisti pilietinės visuomenės atstovus, o suteikti jiems priemonių apibrėžti uždavinius, įvertinti taikytinas priemones ir teikti pasiūlymus.
- 3.9. EESRK pritaria Europos Komisijos nuomonei, kad būtina sudaryti palankias sąlygas vartotojams ir kitiems galutiniams paslaugų gavėjams dalyvauti kuriant Sąjungos politiką ir kartu susigrąžinti jų pasitikėjimą Europos finansų sistema.
- 3.10. Komitetas susipažino su reglamente numatyta Sąjungos programa ir jos tikslais ir nori pabrėžti, kad institucijoms ir organizacijoms yra labai sunku paveikti plačiąją visuomenę.
- 3.11. EESRK nurodo, kad *Finance Watch* ir *Better Finance* įsteigimas sutampa su bandomojo projekto ⁽⁶⁾ įgyvendinimu, ir pabrėžia, jog būtina įsitikinti, kad nė vienas jų narys nebūtų priklausomas nuo pramonės, prekybos ar ekonomikos sričių subjektų.
- 3.12. EESRK mano, kad numatyto finansavimo trukmė ir forma yra tinkamos; jis palankiai vertina tai, kad finansinis paketas, numatytas ES programai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas, yra daugiametis, nes tai padės geriau užtikrinti paramos gavėjų organizacijų finansinį stabilumą. Pastarosios galės organizuoti savo veiklą ir numatyti savo programą ilgesniam laikotarpiui, netgi jei numatyta dotacijų suma yra nedidelė lyginant su skelbiamais plataus užmojo tikslais.
- 3.13. EESRK taip pat mano, kad šioms organizacijoms dera rasti papildomo finansavimo šaltinių, siekiant užtikrinti jų plėtrą, apskaitos pusiausvyrą ir nepriklausomumą nuo Komisijos.
- 3.14. EESRK pabrėžia, jog reglamentą būtina priimti greitai, kad nebūtų nutraukta bandomojo projekto įgyvendinimo veikla.
- 3.15. EESRK pritaria, kad būtina atlikti vertinimo procedūrą siekiant nustatyti, ar tikslai yra pasiekti ir ar laikomasi pasiūlymo dėl reglamento 8 straipsnyje numatytų skaidrumo ir finansinės atskaitomybės taisyklių ⁽⁷⁾.

Bruselis, 2016 m. spalio 19 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS

⁽⁶⁾ 2011 m. Komisija pradėjo bandomąjį projektą, kurio tikslas – teikti dotacijas, kuriomis būtų remiamas finansinės kompetencijos centro sukūrimas, siekiant padėti galutiniams paslaugų gavėjams ir sektoriui nepriklausantiems suinteresuotiesiems subjektams, ir padidinti jų gebėjimus dalyvauti formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką – Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką. COM(2016) 388 final – 2016/0182 (COD), 2 psl.

⁽⁷⁾ Pirmiau minėtas.